

Sygnatura akt II AKa 134/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Witold Franckiewicz (spr)

Sędziowie: SSA Bogusław Tocicki

SSA Piotr Kaczmarek

Protokolant: Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej Wiesława Bilskiego

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2019 r.

sprawy S. O.

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w związku z art. 156 § 1 pkt 2 kk i art. 157 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk w związku z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 24 stycznia 2019 r. sygn. akt III K 69/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego S. O.;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. N. 600 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą obronę z urzędu oskarżonego S. O. w postępowaniu odwoławczym oraz 138 zł tytułem zwrotu VAT a także koszty dojazdu na rozprawę odwoławczą w wysokości 91,90 zł;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając Skarb Państwa wydatkami tego postępowania.

UZASADNIENIE

S. O. oskarżony został o to, że :

w dniu 1 stycznia 2018 roku w S., woj. (...), usiłował spowodować u G. L. ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu i w tym celu uderzył go w głowę węzem gumowym z metalową końcówką, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na udzielenie pokrzywdzonemu pomocy medycznej, jednocześnie powodując u niego uraz głowy z obustronnym złamaniem łuski kości czołowej przechodzące po prawej stronie na łuskę kości skroniowej, a po lewej stronie w niewielkim stopniu na kość ciemieniową, z niewielkimi obustronnymi krwiakami nadtwardówkowymi i pourazowymi krwawieniami do przestrzeni podpajęczynówkowej, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządów jego ciała na okres powyżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 9 lutego 2016 roku do 4 kwietnia 2017 roku kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem

Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z dnia 22 marca 2006 roku, sygn. II K 40/06, którą objęto m.in. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstw podobne z art. 158 § 1 kk

tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 24 stycznia 2019 roku – sygn.. akt: III K 69/18 orzekł:

I. uznał oskarżonego S. O. za winnego tego, że w dniu 1 stycznia 2018 r. w S. w woj. (...), przewidując możliwość spowodowania u G. L. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu i godząc się na to usiłował tego dokonać uderzając go w głowę węzłem gumowym z metalową końcówką, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na udzielenie pokrzywdzonemu skutecznej pomocy medycznej, jednocześnie powodując u niego uraz głowy z obustronnym złamaniem łuski kości czołowej przechodzące po prawej stronie na łuskę kości skroniowej, a po lewej stronie w niewielkim stopniu na kość ciemieniową, z niewielkimi obustronnymi krwiakami nadtwardówkowymi i pourazowymi krwawieniami do przestrzeni podpajęczynówkowej, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządów jego ciała na okres powyżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 9 lutego 2016 roku do 4 kwietnia 2017 roku kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z dnia 22 marca 2006 roku, sygn. II K 40/06, którą objęto m.in. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne z art. 158 § 1 kk, tj. czynu z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 46 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego S. O. na rzecz pokrzywdzonego G. L. nawiązkę 5.000 złotych,

III. na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył oskarżonemu na poczet kary pozbawienia wolności okres jego zatrzymania od 4 stycznia 2018 r. do dnia 5 stycznia 2018 r,

IV. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. N. kwotę 1.180,80 zł tytułem kosztów nieopłaconej obrony z urzędu oskarżonego,

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego P. B. kwotę 1.033,20 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżycielowi posiłkowemu,

VI. zwolnił oskarżonego od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa, a także opłaty, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniosła obrończyni z urzędu oskarżonego S. O. – adw. E. N., zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k.), a to:

- art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przeprowadzoną wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego i brak oparcia wyroku na wszystkich ujawnionych w sprawie okolicznościach, które miały znaczenie dla rozstrzygnięcia, poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w sytuacji, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego w postaci wyjaśnień oskarżonego, który nie wiedział, że zabrany przez niego przedmiot miał metalowe zakończenie, a zamach skierował na oślep w nieoznaczonym kierunku, nie mając zamiaru spowodowania obrażeń, nie pozwala na uznanie, że oskarżony dopuścił się czynu w przyjętej przez Sąd I instancji kwalifikacji,

a w rezultacie:

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść (art. 438 pkt 3 k.p.k.) polegający na przyjęciu, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, daje podstawy do uznania, że S. O. dopuścił się czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w sytuacji, gdy działanie oskarżonego pozwala na przypisanie mu czynu jedynie z art. 157 § 1 k.k.,

z ostrożności procesowej:

3. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec S. O. kary 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (art. 438 pkt 4 k.p.k.) w sytuacji, gdy przyznanie się do winy oskarżonego oraz dobra opinia w miejscu zamieszkania winny prowadzić do ustalenia kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, a ponadto rażąco niewspółmierność nawiązki zasądzonej w kwocie 5000 zł, w sytuacji, gdy pokrzywdzony nie udowodnił wysokości poniesionej szkody oraz wskazywał na dolegliwości w stanie zdrowia, które wynikają z przebytych wcześniej schorzeń, urazów, a będących następstwem pracy fizycznej, co nie ma związku ze zdarzeniem z udziałem oskarżonego,

w n o s z ą c o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

- ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,

z ostrożności procesowej:

- zmianę kwalifikacji zarzucanego oskarżonemu czynu i przyjęcie, że stanowi on występki z art. 157 § 1 k.k., a w związku z tym przyjęcie tego przepisu jako podstawy skazania i wymierzenie kary w łagodniejszym wymiarze,

- zmianę zaskarżonego wyroku w części rozstrzygającej o karze poprzez wymierzenie kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia i orzeczenie nawiązki w wysokości 1000 zł.

Prokurator na rozprawie apelacyjnej wniósł o nieuwzględnienie apelacji obrońcy oskarżonego i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i nie została uwzględniona.

1. Odnośnie zarzutu opisanego w pkt 1 apelacji – obrazy art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k.

Z niekwestionowanych przez obrońcę ustaleń Sądu I instancji wynika, co jest bezsporne, że oskarżony S. O. uderzył pokrzywdzonego G. L., używając podczas zdarzenia węża gumowego z metalową końcówką, uderzając nim pokrzywdzonego w głowę. Obrońca zarzucił, że Sąd I instancji błędnie przyjął, że oskarżony „wiedział, że zebrany przez niego przedmiot miał metalowe zakończenie, a zamach skierował na oślep w nieoznaczonym kierunku” (cytat z zarzutu apelacji, k. 227).

Powyższa wersja podana przez oskarżonego oraz jego obrońcę, jest całkowicie niewiarygodna – jak przyjął to Sąd I instancji i stanowisko powyższe zasługuje na akceptację. Z zeznań właściciela samochodu, z którego oskarżony zabrał powyższy przedmiot, świadka D. W. wynika, że dwa takie węże gumowe z metalowymi końcówkami woził w bagażniku samochodu, były one widoczne dla pasażerów samochodu. Nie sposób jest przyjąć, że oskarżony, zabierając ze sobą jeden z węży, trzymając go w ręce, wysiadając z samochodu i idąc z nim w kierunku pokrzywdzonego, nie wiedział, że wąż gumowy jest zakończony metalową końcówką. Z uwagi na to, że wąż stanowi element hydrauliki dźwigu samochodowego, tzw. (...), jest on dość gruby, mało elastyczny, gdyż musi „wytrzymać” znaczną atmosferę aby dźwig samochodowy mógł działać, podnosząc ciężkie przedmioty. Tego typu węże posiadają zwykle dwie końcówki metalowe aby podłączyć je do pozostałych elementów dźwigu. Z tych względów, nie sposób jest przyjąć aby Sąd dokonał błędnych

ustaleń faktycznych, dowolnie oceniając materiał dowodowy, z przekroczeniem granicy wyznaczonej przepisem art. 7 k.p.k.

2. Odnośnie zarzutu opisanego w pkt 2 apelacji – błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść.

Apelujący obrońca zakwestionował elementy strony podmiotowej przypisanego oskarżonemu przestępstwa, wywodząc, że oskarżony popełnił przestępstwo z art. 157 § 1 k.k., nie zaś czyn wyczerpujący ustawowe znamiona z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k. Obrońca w uzasadnieniu apelacji (k. 229) podniósł, że oskarżony uderzając gumowym wężem z metalową końcówką, nie przewidywał i nie godził się na skutek w postaci ciężkiego uszkodzenia ciała pokrzywdzonego, pomimo tego, że uderzenie nastąpiło w głowę pokrzywdzonego.

Powyższy pogląd nie znajduje wsparcia w zebranych materiałach dowodowych. Sąd I instancji zasadnie przyjął, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym spowodowania u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, „in concreto” w postaci choroby realnie zagrażającej życiu. Powyższy zamiar wynikał z szeregu okoliczności. Biegły lekarz medycyny sądowej M. B. w wydanej opinii pisemnej ((k. 81-82) stwierdził m. inn. „sposób działania sprawcy, polegający na uderzeniu twardym przedmiotem z metalowym zakończeniem w głowę pokrzywdzonego, który spowodował opisane powyżej (wymienione w opinii – przyp. SA) następstwa nie narażał go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lecz narażał go na powstanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i narażał go na powstanie skutków określonych w art. 157 § 1 k.k., do których >>de facto >> w opisywanych okolicznościach doszło”. Na rozprawie sądowej biegły lekarz sądowy zeznał (k. 172-173), że „jeśli chodzi o prawdopodobieństwo wystąpienia ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, to było ono w przypadku pokrzywdzonego wysokie, gdyż doszło do złamania kości czaszki po obydwu jej stronach wraz z powstaniem krwawienia nadtwardówkowego po obydwu stronach. To, że do tego nie doszło, to wynika z udzielonej szybko pomocy medycznej oraz z ogólnego stanu zdrowia pacjenta, który pozwolił na szybkie wyjście ze schorzenia”.

Ponadto, zadając cios w newralgiczną część ciała, używając przy tym specyficznego narzędzia w postaci węża gumowego z metalową końcówką, oskarżony musiał obejmować swoją świadomością, przynajmniej możliwość spowodowania swoim zachowaniem ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Wskazuje to na zamiar nie tylko obejmujący jakiegokolwiek naruszenie czynności narządów ciała pokrzywdzonego lub rozstroju jego zdrowia, ale choćby ewentualny, spowodowania u niego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Wszystkie te okoliczności i fakty, zdaniem Sądu Apelacyjnego w pełni uzasadniają przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego, jak uczynił to Sąd Okręgowy, w konsekwencji prawidłowo ustalonego zamiaru przypisanego oskarżonemu. Przyjęcie – jak wnioskowała obrończyni – jedynie kwalifikacji czynu z art. 157 § 1 k.k., nie oddawałaby całego kryminalnoprawnego aspektu popełnionego przestępstwa przez oskarżonego.

3. Odnośnie zarzutu opisanego w pkt 3 apelacji – rażącej niewspółmierności wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności oraz nawiązki na rzecz pokrzywdzonego.

Sąd Okręgowy na str. 8-9 pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku przedstawił okoliczności zarówno obciążające, jak i łagodzące, które legły u podstaw wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności. Podniesienie w apelacji przyznanie się oskarżonego do winy oraz dobra opinia z miejsca zamieszkania, zostały uwzględnione przez Sąd I instancji (str. 9 uzasadnienia wyroku), jako okoliczności łagodzące. Obrońca zdaje się nie zauważać, że wobec oskarżonego uwzględniono szereg okoliczności obciążających, a w szczególności działanie w warunkach powrotności do przestępstwa. Popęlenie kolejnego przestępstwa przez oskarżonego nastąpiło w krótkim czasie po odbyciu kary pozbawienia wolności za podobne przestępstwo. Wynika z tego, że oskarżony przebywając w warunkach wolnościowych nadal nie przestrzega porządku prawnego, popełniając kolejne przestępstwo.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu rażącej niewspółmierności kary pozbawienia wolności z przyczyn wyżej przedstawionych, a należy przy tym zauważyć, że wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności oscyluje w

granicach ustawowego minimum z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. (od 3 lat pozbawienia wolności). Brak jest zatem podstaw do dalszego złagodzenia wymierzonej kary pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, orzeczona nawiązka 5.000 zł na rzecz pokrzywdzonego tytułem zadośćuczynienia w żadnej mierze nie jest rażąco niewspółmierna, przy uwzględnieniu charakteru i rodzaju doznanych obrażeń przez pokrzywdzonego oraz jego cierpienia i ewentualnych następstw w przyszłości. W apelacji nie przedstawiono żadnych argumentów, które w skuteczny sposób podważyłyby zasad powyższego orzeczenia. Wręcz odwrotnie, orzeczona nawiązka jest niska, jeśli uwzględni się stopień ciężkości doznanych obrażeń ciała przez pokrzywdzonego.

Z tych względów zaskarżony wyrok, jako merytorycznie zasadny, podlegał utrzymaniu w mocy.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym rzeczono na podstawie § 17 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Mając na uwadze treść art. 624 § 1 k.p.k. Sąd Apelacyjny zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym, uznając iż ich uiszczenie przez w/w byłoby w jego sytuacji majątkowej niemożliwe.

SSA Bogusław Tocicki SSA Witold Franckiewicz SSA Piotr Kaczmarek